

Anoquement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

IDJTIHAD, Constantinople

Téléph. St. 865

XXII ème ANNÉE

1926, 1 Novembre No 215

الجهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکي [۲۴ نسخہ]

تورکيا ايجون ۲ ، خارج ايجون

۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکینچی سنه

نومرو ۲۱۵-۱۲۳۱۰ تشرین ثانی ۹۲۶

حربك مصارفنى تأديه ایده جك ملتئر هانكیلریدر؟

محرری : دوكتور كوستارلوربور

تحمیل ایدهله جکی رده بالعکس غالبردن، یالکزاو نلردن دکل ، بلکه حربه یابانجی قالمش بیطرفلردن چیقه جقدر . بو افاداتک صحتنی اثبات ايجون بعض بمجل ایضاحات کفایت ایدر .

* *

اولا ، شو نقطه یه اشارت ایدهلم ، که آئیده کی ایضاحات آلمانیاک حال حاضرینه قابل تطبیق اولوب بوندن اولکی حالی ، متارکه صره سی ايجون اصلا طوغری اولماز .

روایت ایدلایکینه کوره جرمان مرخصلردن بری جنرال فوشک ایضاح ایلدیکی شرائط صلحیه یی دیکله دکن صکره آلمانیاک نه قدر پاره تأدیه ایده جکنی قورقه قورقه صورمشدر . باش قوماندان جواباً حکومتک بوباده کنیسنه هیچ بر تعلیمات ویرمیدیکی سویله مکه مجبور اولمشدر .

بوکون معلوم اولان بر حقیقتدر ، که اردوسنک تسلیم اولمشدن و عساکر متفقنک برلینه کیرمشدن قورقان آلمانیا کیتلی پاره لر تأدیه سنه حاضر ایدی و بو پاره لری کرک ثروتنه خلل کله یین صنایعدن ، کرک بر استقراض خارجی ایله تدارک ایده بیلیدی . بو استقراض قولایجه عقد ایده بیلیدی ؛ چونکه آلمانلر عسکرلکجه مغرب اولشلر ايسه ده اعتبار تجاریلری خللدار اولماشدی . مذاکرات صلحیه ائناسنده آلمانیا یوز میلار تأدیه سنی تکلیف ایتدی .

جهانک حال حاضرده کی موازنه سزلکی یالکز روحیات خطالردن نشأت ایتبور . بونک بر سببی ده اقتصادیات و حقوق ساحه لرنده کوریلن برسلسله خیالاتدر .

حق وعدالت ، طبیعتک طانیدیخی ، تأسیسات بشریه دندر . حتی طبیعت بونلری بیلمدیکی ايجوندر ، که حق وعدالت ساحه سنده ترقیات وقوعه کله بیلمشدر . طبیعی قانونلر ، بر ما کنه چرخلرینک هیئت مجموعه سی کبی ، منتظماً ایشلر . حسیاتمه موافق کلدیکی زمان بوقانونلرک شدتی علیه پروتسو ایدرز ، فقط بتون بو پروتستولر بیهوده در .

هیچ ر دور ، ايجنده بولندینمز دور قدر اقتصادی قانونلره تابع اولماشدر . مع مافیه هیچ بر زمان ملتئر شمیدیکی قدر بو قانونلر علیه عصیان ایتمه مشلدر . بوکون اوروپا ، هیچ شبهه سز ، ضرورات اقتصادی ایله بوقانونلره مغایر اولان حق وعدالت حسیاتی آراسنده شدید بر مصادمه یه شاهد اولمقده در .

بومصادمه نك ، اختلافک منشأی تعمیرات مسئله سیدر . آلمانلر ، حق وعدالت حقنده کی طرزادراک وتفکریمزه توفیقاً ، وقوعه کتیردکلری تحریقاتی تعمیر ایتمه که مجبوردرلر . فقط ماتلرک حال حاضرده بر برلینه مربوطیت وتابعیتلری اداره ایدن اقتصادی قانونلر اوقدر قوتلیدرلر که تام بر صورتده تعمیرات همان همان غیر ممکن اولدقندن بشته بو تعمیراتک استلزام ایده جکی مصارف مغلوبله

بالاخره - بر مبنای قرق سینه غایت کلیتی سنوی تقسیططاره بر ویرکو ویرمکه اجبار ایتمک ممکن اولدیغه اینانه جق قدر صافدللک کوستن دیپلماتلرک تخیل ایتدکلی تقسیططاری تأدیهدن قورتولمغه چالیشه جغنی کوره مدی .

بودیپلماتلر آتجق درت سنه ده اون دزت قونفرانسنده طوبلا دقندن صکره آلمان سیاستنی آ کلامغه باشلادیلر . اساساً آلمانیا ، آلمان پاره سنک انکلین تجارت قاصه لرینه کیره جکی یرده فرانسرلرک آلنه کچمنی پک آز ایستین ، انکاتردن مظاهرت کوردی .

فرانسه خیالاته قاپیامش اولدیغنی آ کلادقندن صکره «رور» قطه سنک اشغالنه قرار ویردی . فقط اوزمانه قدر اوروپانک حال اقتصادی پک زیاده دکیشمش ایدی فرانسه امنیت تأمین ایتسی محتمل اولان بواشغال تعمیرات مسئله سنده فرانسرلر جوق برشی ویرمدی .

* *

فی الحقیقه وقایع اوشکله کیردی ، که متفقلرک ، اجرا ایده بیله جکلیرتی بتون تضیققره رغماً ، تعمیرات نامنه برشی استحصال ایتلری احتمالی پک آذر .

بونو اثبات ایچون ، اولاً ، بعض مملکتلرک احوال مالیه سی حقدنه بر از معلومات ویرمکلکمز ایجاب ایدر . اول امرده شو جهته اشارت ایده لم ، که اوروپاده کی اقتصادی قاریشیققلرک یکانه سببی - انکلیرلرک ادعا ایتدکلیرتی - تعمیرات مسئله سی دکلدر و آلمانلر بورجلرینی تأدیهدن ایتش اولسهر بیله بودجه مز ، عمومیتله ظن اولندیغنی کبی ، اسکی موازنه سی ینه بوله میه جق ایدی .

ایماندن بهر انژه ۱۵ تشرین ثانی ۱۹۲۲ تاریخده سناتوده ایراد ایتدیکی بر نقطده بورجلریمزک هیئت مجموعه سی ۴۷۵ ملیاره [دیون عمومی ، ۳۳۷ ملیار ؛ تعمیرات ۱۳۲ ملیار ، ... الخ] بالغ اولدیغنی بیان ایتش و شو سوزلری ده علاوه ابله مش ایدی :

« بو ذمت ابله بو مطلوب موازنه ایدیلرسه آلمانیا تعهداتی ایقا و اجنبی حکومتلر بزه بورجلرینی تأدیهدن ایتدکلیرتی تقدیرده دخی فرانسه دولتنک بکونکی قامیو ابله ۴۷۵ — ۱۲۹ = ۳۴۶ ملیار کاغذ فرائق بورج قارشینسنده بولنه جنی کوریلور . »

بودوره کچد کدن صکره آلمانلر تأدیهدن قورتولمیرینی تأمین ایده جک چاره لری آرادیلر ؛ بانقو طلرینک قیمتی تمامیه امحایه و بو صورته تأدیاتی غیر ممکن برحاله کتیرمکه موفق اولدیلر .

مالیه ناظریمز موسیو لاسته ری ایراد ایلدیکی نطقلرندن برنده حال حاضری بجملاً شو صورته تصویر ایدیور :

« آلمانیا درت سنه ظرفنده آنجق وقت قازانمغه ، متفقلر آراسنده ائتلافی بوزمغه چالیدیدی . هیچ بر وقت بزه بورجی ویرمک نیتنده بولتدی .

بزه تأدیهدن عاجز اولدیغنی ادعا ایتدیکی زمانده بیله آلات وادوات اقتصادی سنی ا کمال و توسیع ، تجارت بحریه سی یکیدن تأسیس ، شمدو فر خطلری و قنالر انشا ، شهرلری ، ترین ایچون میلیار لجه باره بولیور ایدی .

کچن سنه صوکنده بر قاچ سنه لک بر مور اتوریوم ایستهدی ، حال بوکه بوکا مقابل متفقلره لک کوچوک بر تأمینات بیله کوسترمدی . بو تکلینی قبول ایتمک کبی بر دلیدکده بولنه یق بو ، مملکت مز ایچون حقیقی بر فلاکت اولوردی . ذاتاً ، آلمانیا نک بر قاچ سنه تأدیهدن بولنماق چاره سی الله ایستهدی ، بالاخره ، اسکی حالی آلدقندن صکره بورجی ویرمکه راضی اوله جغه ایناناجق درجه ده صافدل کیمسه وارمیدر ؟

آلمانیا بیلاننده موفق اولسه یدی ایکی مملکتک حالی نه اوله جق ایدی ؟ آلمانیا ، مارقک افلاسی سایه سنده ، دالی بورجی انکار ایده جک ؛ تعمیراتک افلاسی سایه سنده ایسه خارجی دینی میدانن قالدیرمش اوله جق ایدی . اسکی شمارلرک جمله سی اوزرینه پک آغیر باصان دیون حربیه نک ازبجی ثقتندن قورتیلهرق امثالسز بر حال اقتصادیده بولنه جق ایدی . بتون دنیا پیاسه لرینه حاکم وضعیته قاله جق ایدی . انصاف مز جه رقابتی ایله دولتلردن قسم اعظمک تجارت خارجه سی امحا و بتون دنیاده مدعش بر ایشسزک بحرانی تولید ایده جک ایدی .

بوصره ده ایسه تعهداتک ایفاسنی مقتضای شرف و ناموس عد ایدن و تعمیراتک ازبجی ثقتی یوکلش فرانسه بر قاچ یوز ملیار بورج ایله قاله جق ایدی . آغیر ویرکولر آلتنده ازیلن تجارت ، صنایع و زراعت جانلانه میه جق ایدی . حق بومیدر ؟ عدالت بومیدر ؟

* *

بوکون هر کسک نظرنده آشکار اولان بو حقیقتلری اولدن کوروب کشف ایتمک پک کوچ بر مسئله دکلدی . مع مافیه معاهده صلحیه نک تحریری زمانده مقدرات مزه اجرای حکم ایتش اولان دیپلماتلرک هیچ بری متارکه صره سنده ، قولایجه عقد ایده بیله جکی استقراضلر سایه سنده ، بورجی ویرمکه پک مقتدر اولان آلمانیا نک

تور کو آتو تاسسو Torquato Tasso

— مشهور ایتالیان شاعری —

(چکن نسخه دن مابعد و ختام)

هیچ بر محیط اجتماعی اونی جذب ایدمه یوردی . تاسسو قدرت ایسته یوردی ، ثروت ایسته یوردی . شبهه سزدرکه خیالنده وجود ویردیکی بدیهه لری ، اینجه لکری ، طبیعتله صنعتک احتشاملرینی ، ذکانتک بدیعی ترتیلرینی حقیقته قلب ایدمک و : « ایسته غایه خیال !... » دیه جکدی . ایسته بونک ایچون ایدی که خیالنک اوچدینی یوکسک ، محتشم ، محاسن و بدایعه سوسلنمش عالمر آرایوردی . آه ، روحک بوقدر اینجه لکه ، بوقدر نفائسه مشتاق اولمسی ده بر فلاکتدر !... سویورمیدی ؟ بیلنمه دی . اونک قابی بر معما حالنده قالدی . طبیعیدرکه بوقدر قوتلی بر روح شاعرانه ایچون بر آتش بر عشق لازمدی . اونک ده سومش اولمسی ممکندر . (دانته) ده سومشدی ، (به ترارق) ده سومشدی ، (آریوسته) ده سومشدی . بوتون بویوک شاعرلر سومشدی . تاسسو بوندن مستثنا طوتله ماز . هیچ شبهه یوقدرکه اوده اثرلرینک سحر بیانی مایه تحسسانی ، فسون علویتنی عشقندن آلمشدر ؛ فقط بو اونک سری ، بو اونک دفتنه روحی اولارق قالدی . او سون قلبدن بالکنز شاه اثرلر چیقدی . روحنک هیجانلری ، عشقک اضطرابلری ، محرومیتلری . ایندلری ، شکایتلری بو اثرلرده کیزله نمشدر . تاسسونی اوقوقورکن اصالت معنویه ایچنده چیرپنایان ، پری صنعت قارشوشونده آغلایان حزین بر لوحیه تصادف ایدرسکیز ، فقط طایمازسکیز . بو ، تاسسونک کندی روحیدر . تاسسونی اوقورکن نظر مطالعه کزده ساده حسن و جاذبهیه دکل ، نجات قلبیه ده نمونه اولاجق قادیلره تصادف ایدرسکیز که بونلر حیاتله مجادله ایدرلر ، ارکک قارشوشونده قیلینج قوللانیرلر ، یارده نیرلر ، قائلر ایچنده دوشرلر ، پک یوکسک بر اولومله سونرلر . بوده برشکلدرکه سزی آلداتیر . بو قادین نجاتی ، بو حماسه ، تاسسونک کندی موجودیتندن دوغمش ، او قائلر تاسسونک جریحه لردن دوکولمشدر . اونک بوتون حیات حسیه سی ، بوتون حسیات عاشقانه سی باشقه شکلر ایچنده صافلانمشدر ؛ چونکه روحنک المرنی ، بدیی شیلره اولان عشقی ، بویوکلکه اولان سوداسنی بوتون کائنات بشریه دن قیصقانیوردی .

تاسسو ، تورن ده دورمادی . او ، سرآزاد بر قوشه بکره یوردی . هر بره اوغرایور ، مرحله مرحله اوچیور ، دولاشیوردی ، یالکنز (فەرراره) به کیتمک ایسته مه یوردی . نیچون ؟ بو ، بر سر حالنده قالمش ، کسب وضوح ایتمه مشدر . تاسسونک لیاقت و عرفانی فەرراره دوقه سنک ایکی همشیره سی لئونوراده ست ایله لوقره تسباده ست اوزرنده پک جانلی بر حس تقدیر اویاندرمشدی . عجبا لئونوراده ست ، تاسسو حقنده کی دوغوشنده حس تقدیردن داها ایلرویه کیتمه مشمیدر ؟ بو

* *

نرم حال مالیمز نه در ؟ و بوندن صکره نه اوله جقدر ؟
بورجسلیمیزک یکون حقیقیسی نه یه بالغ اولدیغنی
سویله مک مشکل اولقله برابر حال مالی پکده پارلاق
کورونمور .

مصارف بودجه مزک قورقونج عظمتنی راز صاقلامق
فکریله بودجه . عادی بودجه ، فوق العاده بودجه ، قابل
استرداد بودجه نامیله اوچه آیرلمشدر .

بتون بونلرک هیئت مجموعه سی تقریباً قرق درت
میلیاره بالغ اولور . حال بو که ویرکولرک حاصلاتی بویاره نک
نصفنی بیله طوتمور . آچیق ، کوریلورکه ، پک
مده شدر .

واردات مزده هر سنه کوریلن آچیق دیون عمومیه مزی
آرتیریور .

مالیه ناظری ۱۹۲۳ نیساننده مصارف مزک تفرعاتنی
شورقلرله ارائه ایتش ایدی : استقرارک فائض ورأس
المالی اطفا ایچون لازم کلن تخصیصات ۱۹۱۳ دن بری
اون مثلی آرتیش : ۱ میلیارد ۳۵۰ میلیون دن ۱۳ میلیارد
۳۰۶ میلیونه بالغ اولمش ، بو صورتله ۱۹۲۳ بودجه سنده
مجموع مصارفک نصفندن فضله سنی تشکیل ایتشدر .
« بودجه نک قبارمه سنک باشلیجه سببی تنقیص ممکن
اولیان بو عنصره عطف ایتک ایجاب ایدر . »

مصارف عسکریه ۱۹۱۹ ده ۱۸ میلیارد ۱۸۵ میلیون
ایکن ۱۹۲۰ ده ۸ میلیارد ۶۴۸ میلیون ، ۱۹۲۱ ده ۶
میلیار ۳۱۲ میلیون و ۱۹۱۲ ده ۵ میلیارد ۳۴۱ میلیون
ایتمشدر .

۱۹۲۰ ده ۱۱ میلیارد ۳۷۷ میلیون بالغ اولان اداره .
ملکیه مصارفی ۱۹۲۲ ده ۷ میلیارد ۳۲۸ میلیون ایدی .
بتون بورقلر کوستربور ، که آلمانیا کنديستندن
طلب ایدیلن تقسیطلرک هیئت مجموعه سنی تأدییه ایتش
اولسه ییدی بیله بودجه مزک سنوی آچینی ینه مدهش
درجه ده یوکسک قاله جق ایدی .

ترجمه علی رشاد و غالب عطا